

wiesneus

Tiedschriff veur Drentse kiender

Hallo jongens en meisjes,

Drents praten is niet voor iedereen gemakkelijk. Drents verstaan kunnen de meesten van jullie behoorlijk goed. Dat is mooi, maar eigenlijk ook best knap. Voor heel veel van jullie is het Drents immers een vreemde taal.

In deze Wiesneus vinden jullie heel wat Drentse verhalen. Om zelf te lezen en om je te laten voorlezen. Geniet van de mooie klanken en de aardige woorden en zinnen. Ook puzzels vind je in dit tijdschrift. Als je ze maakt en opstuurt naar het Huus van de Taol maak je kans op een leuke prijs.

Onderaan de bladzijdes zie je bij de paginanummers steeds een muisje staan. Dat is onze grote vriend Bertje de Moes. Over hem kun je lezen in het verhaal Bertje de Moes plukt katties. Over Bertje de Moes kun je nog veel meer lezen in het boek Een warme winter. Op www.bertjedemoes.nl kun je spelletjes doen met onze grote muizenvriend.

Ik wens jullie heel veel plezier met dit Drentse tijdschrift. En als je erin leest, word je een echte... wiesneus!

JAN GERMS, DIRECTEUR VAN HET HUUS VAN DE TAOL

Postbus 163,
9410 AD Beilen
Wattweg 2a,
9411 PX Beilen
Tillefoon (0593) 371010
E-mail: info@huusvandetaol.nl
Webstee: www.huusvandetaol.nl

Inhold

Bertje de Moes	3
Drentse woorden	4
Puzzel	5
Vissen	6
Drentse woordzucker	8
Rob en Gerard	9
Zoek de verschillen	11
Hartiestartaart	12

Dizze Wiesneus is met meugelijk maakt deur:

Bertje de Moes plukt katties

Het wordt al een heel klein beetje veurjaor. Hier en daor koomt al een paar sneiklokkies baoven de grond. De buurvrouw is er bliede mit. Straks hoeft ze gien snei meer weg te vegen of een dikke jasse an te doen. Veur Bertje mak dat niet zoveule verschil.

Hij hef gien jasse; allent een musse op en een dasse, en zien trui natuurlijk. En hij zat de hele winter toch binnen. Hij vund het veul te kold butendeure.

Vandage wil hij ies weer op pad naor de kamer. Misschien is daor wel wat te beleven.

Hij löp bij de plinte langs, deur de gang naor de kamerdeure.

Mar as hij bij de deure is, heurt hij de buurvrouw praoten an de tillefoon. Zij prat mit een vriendin.

Veur heur op de lege taofel stiet een vase. In de vase staot gele bloemen en takken mit kleine pluzige ballegies eran.

De buurvrouw kek bliede naor de bloemen in de vase.

Die hef ze ekregen van de vriendin. Ze praot over de bloemen. En over katties.

Oh, daor spitst Bertje de oren. Katties! Daor mut hij niks van hebben. Katten wilt moezen vangen. Dat is nou ien keer zo.

En hij is een moes. Dus Bertje gef altied goed acht dat hij niet in de buurte van een katte komp.

Mar wat zeg de buurvrouw nou? Dat ze zo bliede is mit de katties?

Oh, zul de buurvrouw poezen in huus hebben?

Wat mut er dan mit hum gebeuren? Waor mut hij dan wonen? Dan kan hij niet in de bloempot blieden, want daor viendt ze hum zo.

Bertje kreg er boekzeerte van, zo benauwd is hij.

Hij löp weerumme naor zien nössie. Hij mut er ies even goed over naodeinken.

Daor zit hij nou te piekern.

Mut hij uut zien mooie bloempot vurt? En bij de buurvrouw mit het lekkere eten vandaon? Dan kan hij niet meer stiekem tillevisie kieken as hij in het koppie mit de rooie rozen zit en net over de raand kek.

Bertje lat zien koppie zakken.

Hij trekt de dikke sokke tussen het gaoren weg en stopt zien kop eronder. Zo is er niks meer van hum te zien. Hij wil nog ien keer in zien hollegie slaopen en dan de volgende morgen mar weggaon. Verhuizen. Een aander moezenhuus zuken.

De volgende morgen komp de buurvrouw al vrog bij het aanrecht.

Zij hoest en proest en snottert zo hard dat Bertje er wakker van wordt.

Ze hef de vase mit de gele bloemen en de takken mit de witte bollegies in de haanden. Ze zet hum neer op het aanrecht.

Ze rommelt in het aanrechtkassie en pakt een kleine vase.

Oei, ze zul toch niet mit de bloempotten an de gaank gaon. Net nou Bertje wil verhuizen?

Nee, gelukkig niet. An de vase hef ze genug.

Bertje schöf veurzichtig uut de bloempot en kek deur een kiertie van de kastdeure; daor is de buurvrouw heel dichte bij hum. Ze is heel groot, zo dichtebij. Ze is nog nooit zo kort bij Bertje ewest. As ze hum maar niet zet.

Maar nee, de buurvrouw is veul te drok. En ze proest maar an ien stuk deur.

De traonen loopt heur over de wangen en heur ogen bint helemaole rood. Dan pakt ze de gele bloemen en

zet die in de kleine vase.

De takken mit de witte bollegies leg ze an de kaante.

As ze de vase weer naor de kamer ebracht hef, komp ze weer proestend bij het aanrecht.

En dan zeg ze:

‘Foei, toch, die katties! ik mut er zo van proesten!’

En ze gooit de takken mit de bollegies buten in de grune container.

Katties? deinkt Bertje. Katties?

Oh, katties!

Die takken mit de witte bollegies eran, die heet dan zeker katties, wilgekatties.

En de buurvrouw giet er zo hard van proesten dat ze ze maar liever weggoit.

Nou Bertje, veur zukke katties hoef ie niet bange te wezen!

Pluk ook ies wat bloemen mit Bertje:
www.bertjedemoes.nl

Drentse woorden

In Drenthe hoor je veel verschillende talen: Nederlands, maar ook Duits, Engels en Drents natuurlijk. Het Drents dat je in onze provincie hoort, klinkt niet overal hetzelfde. Een meisje bijvoorbeeld wordt in grote delen van Drenthe een *wichie* genoemd, maar *maagie* hoor je ook heel vaak. En in Dwingeloo, Diever, Smilde en omgeving komt *maegie* voor.

Het blanke vocht dat uit de kraan komt, kan in het Drents op vier verschillende manieren aangeduid worden: *water*, *wotter*, *waoter* (met de o van de kleur roze) en *waeter* (met de ê van crêpe).

Het Drents heeft ook eigen woorden. Sommige lijken op het Nederlands, maar een groot aantal woorden is heel anders. Wat dacht je bijvoorbeeld van *siepel* (ui), *kuiern* (wandelen), *maggeln* (slordig schrijven), *buus* (zak in of op een kledingstuk) of *slief* (opscheplepel).

Een tijd geleden konden mensen in Drenthe laten weten welk woord zij zelf het mooiste Drents vonden. Dit is de top-tien:

babbelegoegies (malligheden, praatjes)
Jij altied met je babbelegoegies.

gaorenklopper (niet al te slim persoon)
Begriep ie dat dan niet, dikke gaorenklopper.

mieghummel (mier)
Een mieghummelnust kan aardig groot worden.

kniezebieter (gierigaard, stiekemer)
Die kniezebieter kocht vast gien loten.

dieverdaotsie (plezier, afleiding)
Op de kermis is veul dieverdaotsie.

striepsiekoor (ribkoord)
Dit is een warme boks; hie is van striepsiekoor.

ekkelbieter (meikever)
Ik weet niet hoe een ekkelbieter deroet zöt.

tweeduuster (schemering)
In het tweeduuster komt de vleermoezen naar boeten.

gloepends (heel erg, buitengewoon)
Ik vin jou gloepends lief.

kopstubber (ragebol)
Met een kopstubber kuj hiel goed ramen wassen.

MIEGHUMMEL

Vissen

'Moej kieken wat as die döt!' Stijn drukt zien neus tegen 't glas. Zie bint in de dierentuun in Emmen en Max wol geern hen de vissen. En daor staot ze nou te kieken. In dat gloepends grote aquarium zwemt een man in een dukerspik tussen de vissen. Hie hef een groot net bij zuch. 'Hie giet zeker wat ophalen,' mient Max. Stijn kan allennig maor nikkoppen. Verbaosd zöt e hoe de man veur 't glas langs komp. Die stek zien haand op en lacht. Stijn zwaait hum nao en zöt hoe de man ien van de vissen veurzichtig an de kaant drukt. Wat bint die biesten neisgierig. Het lek wal of ze hum wat vertellen wilt. Der zwemt een stuk of wat rond zien heufd.

'Die wilt zeker knuffeln,' grinnikt Max. 'Ik wus niet dat vissen dat ok deden.' Stijn is teleursteld as zien mam hum bij de haand pakt.

'Kom jonggie. Wij gaot nog evenpies hen de speultuun en daor gaow wat drinken. En dan moet wij ok al weer op hoes an.'

Stijn kan 't haost niet wachten en stribbelt tegen.

'Ik wil nog een toertie hier blieven,' jammert e. 'Nog evenpies kieken naor die vent.'

'Aander keertie weer, kerel. Het wordt al laat.' Mamme slep hum resoluut met.

Underweg hen hoes is Stijn stil. Zien mam kek hum onderzुकend an.

'Wat hej? Dit bin wij ja niet van je wend daj zo stil bint!'

'Niks heur. Ik vun die vissen zo mooi,' zeg e vlot. Een beetie te vlot, vindt zien mam.

Maor zie vrag niet wieder. lenmaol in hoes giet Stijn daolijk hen boven. Daor stiet Max zien kom met goldvissen.

'Jullie hebt ok niet veul ruimte met zien beiden,' zeg e tegen Nemo en Blub. De vissen zwemt gestaodig in de rondte en kiek hum niet an.

't Water is gruun. Max hef zeker al een hiele tied de bak niet schoonmaakt.

'Kom maor met.'

Veurzichtig nimt e de bak met hen de badkamer. Daor lat e het bad vol stromen. Intussen zöcht e in Max zien kast naor de duukbril. Die hef zien breur kregen toen e zien zwemdiploma haald har. Nog nooit gebroekt, wet Stijn.

Ongeduldig wacht e tot het bad vol is.

'Zo, nou gaoy maor lekker zwemmen,' zeg e tegen Nemo en Blub. Metien kiepert e de vissekom leeg in 't bad. De vissen maakt rare bewegings.

'Da's beter,' nikkopt Stijn en in recordtied hef e zien kleren oet en stapt e ok in het water.

Oei, da's hiet. Een beetie kold der bij. As e het water verdragen kan, giet e der langoet in liggen. De duukbril op de kop.

'Nou bin ik die vent oet de dierentuun,' zeg e tegen Nemo. De vissen drieft wat op 't water.

'Kom op. Niet slaopen. Wij gaot zwemmen.'

Hij drukt ien van de vissen tegen het liefie. Het hef gien zin. Zie blijft slaopen.

Iniens giet de deur lös en zien mam komp erin.

'Wat bi'j toch an 't doen?'

Verbiesterd kek ze van de lege vissekom naor de slaopende vissen en dan naor Stijn die iniens, met de duukbril nog op de kop, rechtop in bad zit.

'Bi'j gek worden!' rop ze boos. 'Wat hej daon? Je hebt de vissen in bad gooid? Hoe kriej 't in de kop? Nou bint ze dood. Moej toch kieken.'

Zien mam ratelt maor deur. Stijn kan heuren dat ze echt kwaod is. Maor hij kun der toch niks an doen? In de dierentuun har die vent toch ok bij de vissen zwommen? Daor was niks an de haand west.

'Deroet!' Met een kwaod gezicht hef mam een handdoek oet de kast pakt en wacht tot Stijn oet het bad klauterd is.

'Vertel ie Max maor wat oj daon hebt. Aj geluk hebt, bint je bienen nog hiel as e het heurt. Arme Nemo en Blub. Die hef Max van oma kregen met zien verjaordag.'

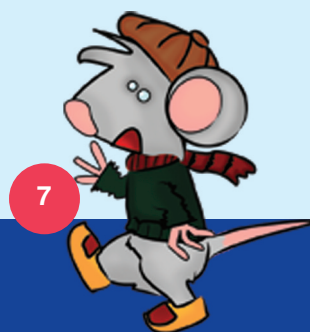
Mam giet nog aal te keer en ze wref hum wat roeger dreug as aans. Voetstappen dendert op de trap. Max hef zien mam heurd en komp neisgierig kieken naor wat Stijn nou

weer oetvreten hef. Evenpies kek e verbaosd naor die oranje, drievende dingen in het water. Dan dreit e zuch vol ongeleuf um naor zien breurtie. 'Wat hej daon?' Zien stemme bibbert. Hie kek zo verschrikkelijk verdrietig dat Stijn zölf begunt te reren. 'Dat wus ik niet!' jankt e. 'Ik wol met ze zwemmen. Dan hadden ze wat meer ruimte. En ie hebt zölf zegd dat ze knuffeln kunt.' Dikke traonen biggelt hum over de wangen. 'Rötjong! Denk toch ies nao veurdaj wat doet.' Met grote passen dendert Max naor beneden. Veur straf mot Stijn naor zien kamer. Um nao te denken over wat of e daon hef. 'Ik dee het niet expres,' snöttert e. Maor zien mam schudt heur heufd. 'Ie blijft hier maor evenpies zitten. Strakkies kuj weer hen beneden kommen.' Zie döt de deur achter zuch dicht. Stijn heurt heur reddern in de badkamer. Mam ruumt de dooie vissen op. Hie heurt de w.c. Zie mot zeker plassen. Verdrietig zit e een toertie op berre.

Arme Max. Nou is e zien vissen kwiet. Hie har het echt niet expres daon. 't Was een ongelukkie. Iniens mot e denken an dat theekoppie van de buurvrouw dat e lest stuk maakt hef. Hie mus toen van mam een neie veur heur kopen. Zul Max bliede wezen as e neie vissen kopen zul? Metien dreit e zien spaarpot um. Met een knoest vol geld giet e naor Max. Die is in de kamer en kek tillevisie. Hie lek niet meer zo boos te wezen. Gelukkig. 'Hier.' Stijn gef het geld an Max. 'Veur neie vissen.' Hie kek wat bedremmeld. Tot zien verrassing kek Max veurzichtig of e mam zöt. Die is in de keuken. 't Gef niks. Ik dee maor asof. Ik vun der toch al niks an. Ik har veul liever een knien kregen van oma. Zul wij mörgen iene kopen?' vrag e. Stijn glundert. Zien ogen schittert van bliedschap. 't Was dus niet zo arg. Max vun die vissen niks an. En nou kriegt ze mörgen een knien. 'Die kunt echt knuffeln, hè?' vrag e bliede. Mam komp binnen. 'Zo, is 't weer bijlegd? Hej Max zegd daj der spiet van hebt?'

Mam kek tevreden as heur beide jongs instemmend knikt. Zie zöt niet dat de breurs as twee samenzweerders naor mekaar grijnst. Mörgen hebt ze een knien!

JOKE HOFSTEENGE

Rob en Gerard

'Wat moet jij aal bij die vieze olde kerel? Jij dikke loser!'

Rob zeg niks. Hie prebeert an de drie pestkoppen veurbij te lopen, maor zie verspert hum de weg. Drie maond leden is e verhoesd en op de Nelson Mandelaschoel in groep 8 kommen. In 't begun leek het hum nog wal mooi toe. Maor zien juf, juf Janet, was met de fiets vallen en was al een dikke maond niet op schoel west. De invalmeester, meester Henk, kun de klas niet an. Het was altied een dikke troep en elkenien preut deur mekaar. Gienien lusterde naor meester Henk. En toen was het pesten begund. Sjaak, Joost en Constantijn waren de grootste klieren veur meester Henk en zie leuten Rob ok gien dag met rust. De aandere kinder duurden gien vrienden met Rob te worden. Zie waren bang dat die drie rötzakken het niet goed vinden zulden. Eigenlijk har Rob in zien neie darp maor ien kammeraod. Dat was olde Gerard, die in het kleine hoesie an de bosraand woonde. Hie mus een maol bij Gerard weden um loten veur de bazar van schoel te verkopen. Gerard har hum binnen vraogd, tien loten kocht en hum metnummen naor het achterhoes. Daor lag de Duutse herder Sara, die net zes jonkies kregen har. Rob was in ienmaol verkocht. Wat een lieve, kleine biesties.

Vanof dat moment gung e zowat alle dagen bij Gerard op bezuuk. En bij de hondties vanzölf. Dat Gerard der met zien olde kleren en roege baord wat vrumd oetzag, vun Rob niet arg. Dat het onkruid in Gerard zien tuun alle bloemen vortdrukt har, kun hum niks schelen. Dat Gerard zien hoesie vieze ramen en ongevarfde keziene en dakgeuten har, interesseerde Rob gien sikkepitt. Veur Rob was Gerard gewoon een goeie kammeraod en ok nog iene met zeuven - ien olde en zes jonge - prachtige honden. En met Gerard kun e ok goed over de pesterijen van die drie klasgenoten van hum proten. Gerard zee der nooit veul over, maor het gaf Rob toch een goed gevuul um het vertellen te kunnen.

'Bi'j weer op weg naor die gek van 't Achterèende? Kiek maor oet. Zie zegt dat het een kinderverkrachter is!' zeg Constantijn. Joost is achter Rob staon gaon en giet op zien knienen zitten. Sjaak gef Rob een drukkerd tegen de bōrst, dat die achterover over Joost hen valt. Hie kan zuch met de handen opvangen, maor zien scholder komt op de trottoirbaand terecht. Het dōt gemien zeer. De drie treiteraars staot der een beetie lachend bij. 'Bi'j mu, jong. Daj zo maor op de straot liggen gaot?' vrag Constantijn spottend. Rob zeg niks. Hie krummelt in de bieten en wil deurlopen. Maor

weer verspert ze hum de weg. Gelukkig is Rob veul sneller en sportiever. Hie mak een schijnbeweging naor links en schōt an de rechterkaant van Joost langs. Hie rent naor Gerard zien hoesie. De drie pestkoppen scheldt hum nao, maor gaot niet achter hum an. Zie kunt hum toch niet kriegen.

As Rob bij het kleine hoesie komt, zōt e Gerard niet. Maor Rob is der al zo vaak west. Hie vuult zuch hielemaol op zien gemak. Hie rop een maol hard: 'Gerard!!! Ik bin hier!!!' As der gien reactie komt, lop e naor het achterhoes. Daor lop Sara al naor hum toe en likt hum an zien handen. Maor der is wal wat gek an de haand. Achter Sara komt maor ien hondtie anlopen. Waor bint die aandere vief?

'Hé Sara,' zeg Rob tegen de moederhond en aait heur over de kop, 'waor bint je aandere kinder?' Dan heurt e gestommel bij de achterdeur en zōt e Gerard binnenkommen.

'Waor bint die aandere hondties?' vrag Rob metien.

'Tja, mien jong, ik kan ze niet allemaol holden. Zie bint verkocht. Zie bint alle vief vandaag ophaald.'

Rob begrep dat wal, maor hie is der niet bliede met.

'En dizzende dan?' vrag e en wes

naor het leste jonge hondtie.
 'Dizzende giet ok vort,' zeg Gerard.
 'Maor dizzende giet naor een hiel
 speciaal adresie.'
 Rob kek Gerard vraogend an.
 'Hé, gekke jong,' zeg Gerard, 'dit leste
 hondtie is veur jou. Ik heb het er al
 met je pap en mam over had. Die
 vindt het goed.'
 De traonen springt Rob in de ogen. Hij
 een hond! Zo'n prachtige, lieve,
 geweldige, jonge hond. Iene die net
 zo mooi worden kan as Sara. Met
 ogen die vollopen bint, kek Rob
 Gerard an. Bij de olde man lop ok een
 traon oet zien ooghoek.
 Wat is Rob geweldig bliede met zien
 kleine rakker. Kiwak nuumt e hum. Hie
 mag het kleine hondtie een maol an
 zien klas zien laoten van meester
 Henk. Hie holdt een spreekbeurt over
 honden en hondenrassen. Tot het
 èende van de nommedag mag Kiwak
 in de klas blieven. Hie lig rustig op
 een klieid naost de taofel van Rob.
 Soms piept e even. Um kwart over drie
 trekt Rob eerst zien jas an en nimt
 Kiwak dan an de riem met naor
 boeten.

Bij de straat stiet het ieuwige drietel
 Constantijn, Joost en Sjaak Rob op te
 wachten.

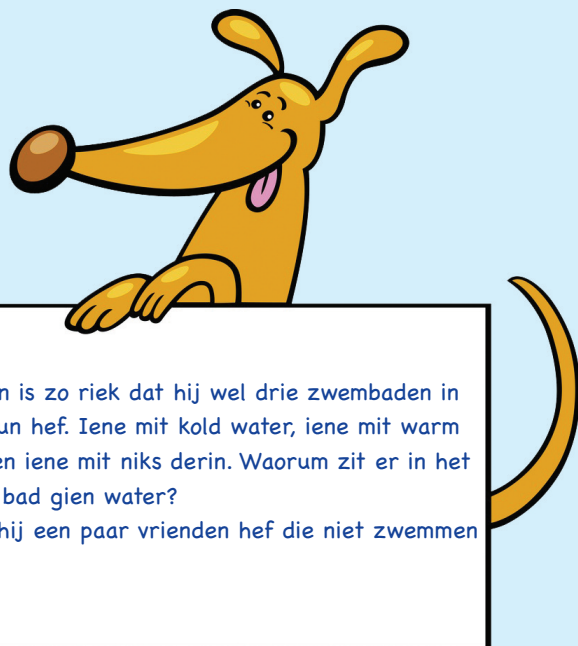
'Wat 'n scharminkel,' zeg Constantijn,
 'wat 'n mieterig hondtie. Dat is vast
 gien Duutse herder, zo'n stumperdie.'
 Constantijn bukt zuch en gef Kiwak
 een harde tik op zien snoet. Het
 hondtie piept. Joost - de metloper - wil
 niet achterblieven en schupt Kiwak
 met de punt van zien schoe hard in
 't lief. Jankend giet het kleine biestie
 zitten. Rob is in ienmaal zo
 verschrikkelijk kwaod. Het soest hum
 in de oren. Hie lat de riem lös en gef
 Constantijn een verschrikkelijk harde
 trap tegen de schienen. Joost kreg
 een klap met de voest liek op zien
 neus, dat het bloed deroet spuit. Maor
 veur Sjaak is Rob niet snel genug. Die
 grep Rob bij de hals en trekt hum
 achterover. Dan springt Constantijn
 bovenop Rob en slat hum waor e hum
 raken kan. Maor... opiens holdt de
 klappen op. Constantijn wordt van
 Rob ofsmeten en grote, blikkernde
 tanden in een hondenkop - de kop
 van Sara - griept hum bij de
 bovenarm en schudt die hen en weer.
 Constantijn gilt het oet, maor Sara lat
 niet lös. As een veertie wordt Sjaak
 bij Rob wegtild en an de kaant
 smeten. Dat döt Gerard. Pas dan rop
 die: 'Sara, lös!' Onmiddellijk lat Sara

de bovenaarm van Constantijn lös,
 maor de hond blef hum strak
 ankieken. Bij elke beweging van de
 grootste van de drie pestkoppen
 gromt e. Kiwak lop al weer kwispelnd
 rond. Hie hef gien last meer van de
 klap en de schup.

'Ik gao naor de plietsie. Zo'n
 misselijke röthond mag hielemaal niet
 löslopen', jammert Constantijn.
 'Wat is hier an de haand?' vrag een
 bekende stem. Het is juf Janet. Zie giet
 op spottende toon wieder: 'Goh, dat
 die hond jou zo maor grepen hef,
 Constantijn. Wat ja gek. Of hef die hond
 misschien een hieleboel
 mensenkennis?'

'Mörgen bin ik weer op schoel,' zeg juf
 Janet ok nog en, 'Gerard, wil jij
 mörgenvrog in mien klas kommen? Met
 Sara! En jij, Rob, nim jij mörgen dat
 kleine hondtie met? Dan proot we
 derover wat hier gebeurd is. En
 daornao, mien lieve Constantijn, gao
 wij kieken wel of der naor de plietsie
 giet. Jij of Rob. Op dierenmishandeling
 staot tegenwoordig strenge straffen,
 zeker as het um jonge honden giet.'
 De rest van het schoeljaor is Rob niet
 weer pest.

JAN GERMS

Een man is zo riek dat hij wel drie zwembaden in
 zien tuun hef. Iene mit kold water, iene mit warm
 water en iene mit niks derin. Waorum zit er in het
 daarde bad gien water?
 Umdat hij een paar vrienden hef die niet zwemmen
 kunt.

Zuuk de verschillen

Veur de groepen 1 t/m 4

Zuuk de vijf verschillen en kruus ze an.

Knip de puzzel uut en vul de gegevens hieronder in.

Stuur dizze op naor: Huus van de Taol

Postbus 163

9410 AD Beilen

Insturen veur 20 april 2013. Onder de inzendings wordt een mooie pries verloot.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Ik zit in groepvan (school)

en ik benjaar.

Hartiestaart

Hoe mooi is dat? Een taart maken veur iene die aj hiel graag magt!

Wat bi'j neudig:

- 1 pak mix veur cake
- 1 pakkie roze glazuur
- 1 zakkie tumtumsnuupies
- 1 zakkie snuup as versiering: bijveurbeeld mondties
- 1 zakkie sukerharties

- Meng de mix veur de taart zoas dat op het pak stiet in een kom.
- Schenk het in een hartvormige bakvorm (of aj die niet hebt in een aandere vorm) en bak de cake in een oven op 160° C gaar.
- Keer de cake umme op een (schone) theedoek en laot de cake ofkoelen.
- Aj een ronde bakvorm hebt gebruikt kuj nou uut de ronde cake een hart snieden (leg der een papiertie as veurbeeld op)
- Verdiel de glazuur over de bovenkaant van de taart.
- Maak de taart nou mooi mit tumtum, sukerharties en aander snuupgoed. Die plak ie zo op het glazuur vaste.

An wie gaaj de taart geven?

DIT RECEPT KOMP UUT HET BOEK: EEN WARME WINTER.
ISBN: 978 90 6509 185 7 (HET DRENTSE BOEK)

